

Bästa ledamöter i stadsstyrelsens sektion för tekniska stödtjänster

Bakgrund

Det har kommit till min kännedom att Pargas stad överväger att realisera fastigheterna Klockarståget 5 och Klockarståget 8. I båda husen fungerar Åbolands hantverk rf. Som bakgrundsinformation inför ert beslut i frågan önskar jag framföra vad föreningen gör, vad vi har för behov och hur vi finansierar verksamheten.

Föreningen är grundad år 1936 med uppgiften att upprätthålla snickarskolan i Kimito och att arrangera kursverksamhet för främst kvinnorna i den åboländska skärgården. På den tiden ansågs hantverkskunnandet vara en nödvändighet.

År 1962 flyttades verksamhetens kärna till Pargas och namnet Gullkrona Hemslöjd antogs senare. Under 1960-talet började föreningen aktivt arbeta för att befrämja hantverksutövandet och -kunnandet i skärgården. Orsaken till denna förändring utgjordes av att Rävundsbron byggdes. Tanken var att bron skulle medföra flera resenärer till skärgården och att behovet av lokala hantverksprodukter och souvenirer därmed skulle öka markant. Vid denna tidpunkt anställdes Raili Grönbloom som föreningens verksamhetsledare. Hon gick i pension år 2005

Oy Gullkrona Ab

År 1982 grundades ett eget aktiebolag, Oy Gullkrona Ab, för tillverkning och försäljning av hantverksprodukter. Föreningen äger alla aktier i bolaget. Föreningen har ingen egen affärsverksamhet, den sköts helt av Gullkrona. Gullkrona har egen personal som sköter om butiken som finns på adressen Strandvägen 16 i Pargas i hyrda utrymmen.

Den övergripande målsättningen är att stöda hantverksföretagen i regionen och en måttstock för verksamheten är hur mycket hantverksprodukter som köps in.

Åbolands hantverk rf i ett nötskal

Föreningen har under åren utvecklats till en stark kulturaktör. Som medlem i det nationella förbundet för hemslöjd och konsthantverk Taito rf styrs verksamheten av taito-organisationens strategi och av statsbidragets resultatområden. Föreningens uppgift är att främja hantverket som kunnande, kultur och näring. Det finns 16 lokala taitoföreningar.

Hantverkscentret på Klockarståget utgör kärnan i vår verksamhet. I Blåa huset fungerar vår rådgivare Beatrice Bäcklund och där finns vävstugan. Till vävstugan är det möjligt att enligt överenskommelse få komma och väva, vi erbjuder färdiga ränningar. Det som vävs mest hos oss är trasmattor. År 2020 valdes trasmattorna med på listan över immateriella kulturarv. Att mötas i vävstugan har också en viktig social betydelse.

8.3.2021

Bäcklund fungerar också som personlig assistent för vävaren Maria Sundman. Denna tjänst köper Pargas stad av föreningen. För vuxna arrangerar vi också vävkurser och många som lärt sig väva på våra kurser, fortsätter sedan väva självständigt hos oss.

Vi erbjuder många olika kurser under året och i utarbetandet av kursmaterial och kursprodukter samarbetar vi aktivt med Taito-förbundet. År 2020 ordnade vi sammanlagt 21 kurser, varav tre var sommarkurser för barn. Tyvärr var vi tvungna att inhibera flera fullbokade kurser p.g.a. de restriktioner som coronapandemin medförde.

Utöver sommarkurserna för barn erbjuder vi grundläggande konstundervisning i slöjd under skollåret. I hantverksskolan Hanttis har vi fyra grupper. Som lärare fungerar Beatrice Bäcklund, Auri Norrman och Eliisa Riikonen. Undervisningen följer den allmänna läroplanen och omfattar 500 h. Läroplanen är godkänd av Pargas stad och staden stöder verksamheten med 3 000 €. Beroende på barnets ålder kostar hantverksskolan 90-190 € / läsår och till det tillkommer materialkostnader.

Undervisnings- och kulturministeriet beviljade föreningen ett understöd för att utveckla en tryggare inlärningsmiljö och distansundervisning vid undantagstillstånd. Tack vare understödet har vi införskaffat nya möbler och utrustning som möjliggör distansundervisningen. Överlag ser vi utvecklandet av distansundervisningen som en viktig möjlighet. Vår kursverksamhet som riktar sig till vuxna personer stöds av Studieccentralerna Sivis och av Svenska Folkskolans vänner.

Vi erbjuder förmånliga tjänster för de lokala grundskolorna. I läroplanen för åk 2 i Malms skola ingår ljusstöping varje år och lärarna uppskattar stort att de kan använda vår ljusverkstad i undervisningen.

På våren 2021 kommer samma elever till oss för att göra påskägg av filttyg. Äggen hängs sedan upp i stadens påskträd. Denna verksamhet stöds genom ett understöd av Martha och Albin Löfgrens fond för Vårkultur-evenemanget.

Föreningen Åbolands hantverk rf står som arrangör för många kulturevenemang, varav de mest kända är Konstrundan, Lux Archipelago samt Knit 'n' Tag Turku. Därtill samarbetar vi aktivt med olika kulturaktörer och tillsammans med företagarföreningar arrangerar vi flera marknadsföringsevenemang under året.

För mera ingående information om vår förenings verksamhet bifogar jag vår årsberättelse för år 2019.

Finansiering

Föreningens verksamhet finansieras huvudsakligen av det statsunderstöd som fördelas av Taito-förbundet samt av Svenska Kulturfonden och Konstsamfundet. Pargas stad stöder vår verksamhet med ett årligt understöd samt genom att erbjuda oss förmånliga utrymmen. Tillräckliga utrymmen är en förutsättning för att vi ska kunna utföra vår uppgift. Hantverk förutsätter mångsidiga arbetsredskap, olika material samt personal. De avgifter som uppbärs av kunderna täcker inte verksamhetens kostnader.

8.3.2021

Föreningens verksamhetsutrymmen

Föreningen har av Pargas stad hyrt byggnaden på Klockarståget 5 sedan från början av 70-talet och Klockarståget 8 sedan år 1985. Byggnaderna lämpar sig väl för vår verksamhet och de stor utvecklingspotential.

Under alla år har vi strävat efter att sköta byggnaderna så bra som möjligt och vi har belastat staden så lite som möjligt. Alla renoveringsarbeten inomhus har vi huvudsakligen utfört och betalat. För uppvärmningen av Klockarståget 5 har vi köpt två luftvärmepumpar. För alla åtgärder har vi bett om och fått lov av staden.

Till detta brev bifogar jag en artikel från Aamuposti (24.9.2019). Artikeln handlar om konstnärshuset Solbo och om hur Hyvinge stad räddade den gamla byggnaden. Motsvarande referenser finns också på andra håll och t.ex. i Nagu har Pargas stad ifjol donerat en byggnad till en ny förening.

Vädjan till Pargas stad

Genom den verksamhet som vår förening driver bidrar vi till att göra Pargas till en bättre plats att bo på och växa upp i. Vårt mål är att utveckla Klockarståget och verksamheten i byggnaderna till en helhet som lockar besökare också från andra orter. På sikt är vi övertygade om att det inverkar positivt på stadens turism. Motsvarande exempel kan hittas i andra Taito-föreningars objekt, såsom Taito-kvarteret i Joensuu, Kenkävero i St Michel eller Koiramäentalo i Sastamala.

Vi ber Pargas stad att noggrant överväga möjligheten att donera byggnaderna till Åbolands hantverk rf. Vi skulle förbinda oss till att underhålla de skyddade byggnaderna och på så sätt skulle de bevaras som en livskraftig träffpunkt på Gamla Malmen.

Som förening har vi möjlighet att ansöka om olika bidrag för underhåll av byggnader som vi äger. Alla byggnaderna är i behov av reparationer.

Åbolands hantverk rf är en stabil och stadgad förening med starka rötter i Åboland. Vi vädjar till Pargas stad att nu trygga föreningens framtid.

Högaktningsfullt

Eliisa Riikonen, verksamhetsledare

Liki kahden vuoden piina päättyi: Hyvinkää myy Solbon taiteilijatalon asukkaille 1 eurolla – "Nyt voi elää huomattavasti rennommin"

Nyt voi elää huomattavasti rennommin, yli 40 vuotta Solbossa asunut kuvataiteilija Olavi Suomela sanoo. ARI PELTONEN

Katri Porttinen

Puhelimeen vastaa tiistaiaamuna helpottunut mies: yli 40 vuotta Solbon taiteilijatalossa asunut kuvataiteilija Olavi Suomela saa jäädä kotitaloonsa.

– Nyt voi elää huomattavasti rennommin, Suomela sanoo.

Kaupunginhallitus päätti maanantaina, että kaupunki myy suojellun Solbonkatu 5:n kiinteistöt eli asuin- ja talousrakennuksen nykyisten vuokralaisten perustamalle asunto-osakeyhtiölle. Kauppahinta on 1 euro.

Lisäksi kaupunki vuokraa tontin Asunto-osakeyhtiö Hyvinkään ateljeetalo Solbolle 30 vuodeksi.

Vuokrasopimuksessa edellytetään, että vuokralaiset sitoutuvat kunnostamaan rakennukset ja pitämään ne hyvässä kunnossa. Sopimukset päästään Suomelan mukaan allekirjoittamaan heti, kun kahden viikon valitusaika on päättynyt.

Sitten uskaltaa juhliakin.

– Kun asiakirjat on allekirjoitettu ja remonttimiehet pihassa, niin varmasti juhliitaan. Ja jos joku entisistä asukkaista haluaa tulla mukaan, niin toivotamme tervetulleeksi, hän sanoo.

Asunto-osakeyhtiön perustaneet taitelija-asukkaat lupautuvat siis myös kunnostamaan asemakaavalla suojeltua talovanhusta. Suomela arvioi, että korjauksiin menee tulevana vuosina 250 000 euroa. Hankesuunnitelmia on Suomelan mukaan tehty kaksi vuotta.

Alkurahoitus on jo pankista, ja ensin lähdetään laittamaan savuhormeja ja sadevesirännejä ja -syöksyjä kuntoon. Suomela uskoo, että ikkunaremonttiin voidaan saada avustusta Museovirastolta.

Taiteilijoiden piina alkoi liki kaksi vuotta [sitten, kun talon myyntiaie oli livahtanut teknisen lautakunnan](#) esityslistalle Ennen kokousta asia kuitenkin poistettiin listalta.

Matkan varrella asemakaavalla suojeltua [Solboa on käyty arvioimassa](#) Keski-Uudenmaan maakuntamuseota myöten, ja taiteilijat ovat miettineet keinoja, joilla voisivat kotinsa ja työskentelytilansa säilyttää.

Kaupungin linja on ollut selvä: kaupungilla ei ole talolle käyttöä.

Euron nimellishintaa piti kaupunginhallituksen päätöksessä perustella tarkasti aina EU:n valtioneuvoston päätöksiä myöten. Kaupunginjohtaja Jyrki Mattilan mukaan nimellishinnalla on myyty vanhoja rakennuksia ennenkin, esimerkiksi terveystieteiden keskuksen vieressä seisova Sininen talo, joka tosin nykyään on valkoinen.

Solbo-ratkaisu on Mattilan mukaan hyvä.

– Heillä [asukkailla] on halu lähteä sitä kunnostamaan

Hyvät Paraisten kaupunginhallituksen teknisten tukipalvelujen jaoston jäsenet

Taustaa

Tietooni on tullut, että Paraisten kaupunki haluaisi realisoida Lukkarinkuja 5 ja 8 kiinteistöt. Kiinteistössä toimii Åbolands hantverk, joka myös Taito Åbolandina tunnetaan. Päätöstenne tueksi haluan kertoa mitä yhdistys tekee, mitä se toimiakseen tarvitsee ja miten se toimintansa rahoittaa.

Yhdistys on perustettu vuonna 1936, jolloin sen tehtävänä oli ylläpitää Kemiön puutyökoulua ja järjestää lähinnä naisille kurssitoimintaa Turunmaan saaristossa. Silloin käsityötaidot nähtiin välttämättömänä taitona elämän hallinnassa. Vuonna 1962 toiminnan painopiste siirtyi Paraisille ja se alkoi myöhemmin toimia Gullkrona Hemslöjd -nimen alla.

Yhdistys alkoi aktiivisesti tehdä työtä saariston käsityöelinkeinojen eteen. Kehityksen taustalla oli Kirjalan salmen silta. Ajateltiin, että silta tuo matkailijoita saaristoon, ja matkailijoille haluttiin tarjota paikallista käsityötä matkamuistoiksi. Samoihin aikoihin yhdistyksen toiminnanjohtajaksi palkattiin Raili Grönblom. Tässä tehtävästään hän jäi eläkkeelle vuonna 2005.

Oy Gullkrona Ab

Vuonna 1982 käsityötuotteiden myynti ja valmistus erotettiin yhdistyksen toiminnasta omaksi osakeyhtiöksi Oy Gullkrona Ab. Gullkronan kaikki osakkeet omistaa yhdistys. Osakeyhtiö vastaa liiketoiminnasta ja sen toimitilat ovat Paraisilla Rantatie 16. Osakeyhtiö tekee suurimman työn käsityöryntäjien eteen. Sillä on oma henkilökunta ja se maksaa yhdistykselle siltä ostamistaan palveluista. Osakeyhtiön toimintaa mitataan sisään ostetuilla käsityötuotteilla.

Åbolands hantverkin toiminta pähkinänkuoressa

Yli 80-vuotias yhdistys on kehittynyt aikojen saatossa vaikuttavaksi kulttuuritoimijaksi. Se on valtakunnallisen käsi- ja taideteollisuusliiton Taito ry:n jäsen. Yhdistyksen toimintaa ohjaa taitojärjestön yhdessä laatima strategia ja valtionavun tulosalueet. Tehtävämme on käsityön edistäminen taitona, kulttuurina ja elinkeinona. Paikallisia taitoyhdistyksiä on 16 eripuolilla Suomea.

Taidon edistäminen tapahtuu useimmiten taitokeskuksessa Lukkarinkujalla. Taitokeskus on toimintamme sydän. Sinisestä talosta löytyy neujamme Beatrice Bäcklund ja kudontatupa, jonne kuka tahansa on tervetullut kutomaan valmiiksi rakennettuihin loimiin. Suosituimpia loimia ovat mattoloiimet räsymatoille. Räsymatot valittiin vuonna 2020 aineettomaan kulttuuriperinnön listalle. Kudontatuvalla on kohtaamispaikkana myös suuri sosiaalinen merkitys. Bäcklund toimii myös kutoja Maria Sundmanin henkilökohtaisena avustajana. Palvelu, jonka Paraisten kaupungin sosiaalitoimisto ostaa meiltä.

Aikuisille järjestämme myös kurssitoimintaa. Meillä on ollut mahdollisuus pitää myös erillinen kudonnankurssi, jolla osallistuja oppii kudonnan kaikki työvaiheet. Moni kurssilainen siirtyykin

kudontatuvan asiakkaaksi, huomattuaan kuinka paljon työtä loimen rakentamisessa on, mutta joka lukukausi kudonnan kurssi täyttyy innokkaista osallistujista ja muutama vanha osallistuja voi jatkaa laittaen itselleen uusia oppimistavoitteita. Muu kurssiohjelma vaihtuu lukukausittain. Kurssituotteiden tuotekehityksessä tehdään yhteistyötä taitojärjestön kanssa. Vuonna 2020 järjestimme 21 kurssia, joista kolme oli lasten kesäkurssi. Viime vuonna jouduimme peruuttamaan monta loppuunmyytyä kurssia poikkeustilan koronarajoitteiden vuoksi.

Lapsille tarjoamme ohjelmaa heidän loma-aikanaan sekä käsityön taiteen perusopetuksesta lukuvuosittain. Taito käsityökoulu Hanttiksessä on kolme ryhmää ja valmistavissa opinnoissa yksi ryhmä 4-6 -vuotiaille. Varsinaiseen taiteen perusopetukseen voi osallistua 7-vuotiaat ja sitä vanhemmat. Opettajina toimivat Beatrice Bäcklund, Auri Norrman ja Eliisa Riikonen. Käsityökoulun opetus noudattaa yleisen oppimäärän opetussuunnitelmaa, joka käsittää 500 h. Käsityökoulun opetussuunnitelman on hyväksynyt Paraisten kaupunki, joka tukee toimintaa 3000 €. Lukuvuosi käsityökouluun maksaa 90 - 190 € . Lisäksi tulee materiaalimaksu. vuosikurssista riippuen.

Opetus ja kulttuuriministeriö myönsi yhdistykselle avustuksen turvallisemman oppimisympäristön ja etäopetuksen kehittämiseksi poikkeustilanteita varten. Saimme hankittua laitteet ja kalusteet, jotka helpottavat opetusta ja mahdollistavat etäopetuksen myös aikuisille. Sen kehittämisessä näemme suuria mahdollisuuksia. Kurssitoimintaamme aikuisille tukevat Opintokeskus Sivis ja SFV:s Studiecentral.

Tarjoamme peruskouluille mahdollisuutta käyttää palvelujamme edullisesti. Malmsskolanin toisella vuosikurssilla on opetussuunnitelmassa kynttilöiden kastamista. Mikä onkaan opettajalle helpompaa kuin tuoda oppilaat meidän rakentamaan kynttiläpajaan. Keväällä 2021 oppilaat tulevat meille huopaisten pääsiäismunien tekoon. Munat ripustetaan kaupungin pääsiäispuuhun. Tämän rahoitamme apurahalla, jonka saimme Martha ja Albin Löfgrenin rahastolta Vårkultur-tapahtumaan.

Olemme mukana järjestäjänä tai ohjelman tuottajana monissa paikallisissa kulttuuri- ja markkinatapahtumissa. Yhteistyö niin yrittäjäyhdistyksen kuin kulttuuritoimijoiden kanssa on aktiivista. Tunnetuimpia järjestämiämme tapahtumia on Konstrundan, Lux Archipelago ja Knit ´n´ Tag Turku.

Liitän kirjeeseeni vielä yhdistyksen vuosikertomuksen vuodelta 2019, joka täydentää kuvaustani toiminnastamme.

Rahoitus

Suurimmat toimintamme rahoittajat ovat valtio Taitoliiton jakaman avustuksen kautta, Svenska Kulturfonden ja Konstsamfundet. Paraisten kaupunki on tukenut toimintaamme pienellä avustuksella ja sitäkin arvokkaammin edullisilla tiloilla. Ilman tiloja emme pysty toteuttamaan tehtäväämme. Käsityö vaatii niin monipuolisia työvälineitä kuin materiaaleja, henkilökuntaa unohtamatta. Asiakasmaksut eivät kata toiminnan kustannuksia.

Toimitilat

Yhdistys on ollut kaupungin vuokralainen Lukkarinkuja 5:ssä 1970-luvun alusta ja Lukkarinkuja 8:ssa vuodesta 1985. Talot sopivat toimintaamme ja niissä on potentiaalia, jos vain olisi mahdollisuus niitä kehittää. Vuosien varrella olemme pyrkineet pitämään taloista huolta mahdollisuuksiemme mukaan ja rasittamaan kaupunkia niin vähän kuin mahdollista. Kunnostustyöt talojen sisällä olemme pääsääntöisesti

8.3.2021

tehneet itse ja maksaneet niistä aiheutuvat kulut. Lukkarinkija 5 lämmitykseen olemme hankkineet kaksi ilmalämpöpumppua. Kunnostustöihin on aina kysytty lupa kaupungilta.

Mahdollisuudet ja toive

Tehtävänäemme on käsityön keinon tehdä Paraisista parempi kaupunki elää ja kasvaa. Ja jos meille annetaan mahdollisuus kehittää Lukkarinkujasta kohde, joka houkuttelee kävijöitä kauempaakin. Voi sen merkitys tulevaisuudessa olla vielä suurempi kaupungin matkailulle, kuten Joensuun Taitokortteli, Mikkelin Kenkävero tai Sastamalan Koiramäentalo. Nämä esimerkkeinä taitoyhdistysten toimipisteistä.

Toivomme, että te vakavasti harkitsisitte mahdollisuutta lahjoittaa kiinteistöjen rakennukset yhdistykselle. Voisimme pitää niistä huolta ja ne näin säilyisivät elävöittämässä Vanhaa Malmia ja pysyisivät kaupunkilaisten kohtaamispaikkana. Yhdistyksenä meillä on mahdollista hakea avustuksia rakennusten kunnossapitoon. Kiinteistöjen rakennuksissa on korjattavaa. Jos talot olisivat yhdistyksen omistuksessa, pystyisimme voimakkaammin kehittämään niiden käyttöä ja säilyttämään suojellut rakennukset koristamassa vanhaa kaupunkikuvaa.

Liitin kirjeeseeni artikkelin, joka on ollut Aamuposti-lehdessä (24.9.2019). Siinä kerrotaan taiteilijatalo Solbosta, ja miten Hyvinkään kaupunki ratkaisi vanhan suojellun talon kohtalon. Referenssejä löytyy varmasti muitakin.

Nauvossa Paraisten kaupunki lahjoitti talon uudelle yhdistykselle. Åbolands hantverk on vakaa ja vanha yhdistys, jonka juuret ovat vahvasti kiinni Turunmaalla. Turvataan sen olemassaolo myös tulevaisuudessa.

Kunnioittaen

Eliisa Riikonen, toiminnanjohtaja

Liki kahden vuoden piina päättyi: Hyvinkää myy Solbon taiteilijatalon asukkaille 1 eurolla – "Nyt voi elää huomattavasti rennommin"

Nyt voi elää huomattavasti rennommin, yli 40 vuotta Solbossa asunut kuvataiteilija Olavi Suomela sanoo. ARI PELTONEN

Katri Porttinen

Puhelimeen vastaa tiistaiamuna helpottunut mies: yli 40 vuotta Solbon taiteilijatalossa asunut kuvataiteilija Olavi Suomela saa jäädä kotitaloonsa.

– Nyt voi elää huomattavasti rennommin, Suomela sanoo.

Kaupunginhallitus päätti maanantaina, että kaupunki myy suojellun Solbonkatu 5:n kiinteistöt eli asuin- ja talousrakennuksen nykyisten vuokralaisten perustamalle asunto-osakeyhtiölle. Kauppahinta on 1 euro.

Lisäksi kaupunki vuokraa tontin Asunto-osakeyhtiö Hyvinkään ateljeetalo Solbolle 30 vuodeksi.

Vuokrasopimuksessa edellytetään, että vuokralaiset sitoutuvat kunnostamaan rakennukset ja pitämään ne hyvässä kunnossa. Sopimukset päästään Suomelan mukaan allekirjoittamaan heti, kun kahden viikon valitusaika on päättynyt.

Sitten uskaltaa juhliakin.

– Kun asiakirjat on allekirjoitettu ja remonttimiehet pihassa, niin varmasti juhlitaan. Ja jos joku entisistä asukkaista haluaa tulla mukaan, niin toivotamme tervetulleeksi, hän sanoo.

Asunto-osakeyhtiön perustaneet taitelija-asukkaat lupautuvat siis myös kunnostamaan asemakaavalla suojeltua talovanhusta. Suomela arvioi, että korjauksiin menee tulevana vuosina 250 000 euroa. Hankesuunnitelmia on Suomelan mukaan tehty kaksi vuotta.

Alkurahoitus on jo pankista, ja ensin lähdetään laittamaan savuhormeja ja sadevesirännejä ja -syöksyjä kuntoon. Suomela uskoo, että ikkunaremonttiin voidaan saada avustusta Museovirastolta.

Taiteilijoiden piina alkoi liki kaksi vuotta [sitten, kun talon myyntiaie oli livahthanut teknisen lautakunnan](#) esityslistalle Ennen kokousta asia kuitenkin poistettiin listalta.

Matkan varrella asemakaavalla suojeltua [Solboa on käyty arvioimassa](#) Keski-Uudenmaan maakuntamuseota myöten, ja taiteilijat ovat miettineet keinoja, joilla voisivat kotinsa ja työskentelytilansa säilyttää.

Kaupungin linja on ollut selvä: kaupungilla ei ole talolle käyttöä.

Euron nimellishintaa piti kaupunginhallituksen päätöksessä perustella tarkasti aina EU:n valtioneuvoston päätöksiä myöten. Kaupunginjohtaja Jyrki Mattilan mukaan nimellishinnalla on myyty vanhoja rakennuksia ennenkin, esimerkiksi terveyskeskuksen vieressä seisova Sininen talo, joka tosin nykyään on valkoinen.

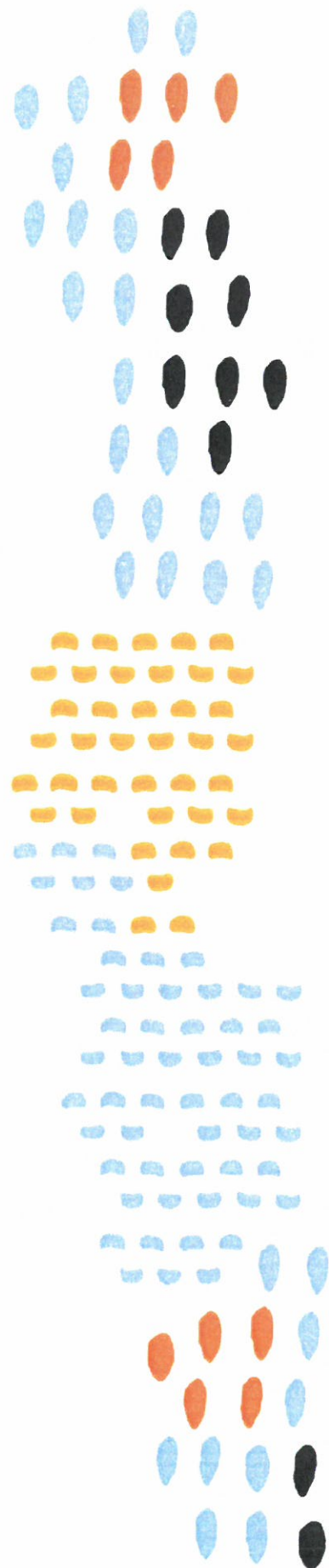
Solbo-ratkaisu on Mattilan mukaan hyvä.

– Heillä [asukkailla] on halu lähteä sitä kunnostamaan

Åbolands hantverk rf

ÅRSBERÄTTELSE 2019

Innehållsförteckning

1. INLEDNING	1
2. VERKSAMHETENS UTGÅNGSPUNKT	2
3. ORGANISATION	4
4. VERKSAMHETSOMRÅDEN	5
4.1 Taitokultur	5
4.1.1 Utställningar	5
4.1.2 Evenemang	6
4.1.3 Hantverkskunnande	11
4.2 Hantverksnäring	14
5. ÖVRIG VERKSAMHET	17
5.1 Utbildning	17
5.2 Information	17
5.3 Sakkunskap	19
5.4 Övrigt samarbete och samarbetsprojekt	19
6. ADMINISTRATION OCH EKONOMI	19
6.1 Möten	19
6.2 Medlemmar	19
6.3 Personal och ledning	19
6.4 Ekonomi	21

1. INLEDNING

Taito-organisationen hade för år 2019 valt vävning till årets hantverksteknik. Hos Åbolands hantverk har vävning alltid haft en viktig roll i verksamheten. En av våra viktigaste uppgifter är att bevara vävkunskapen, eftersom vävundervisningen ständigt skärs ner på andra och tredje stadiet. Föreningen har två vävstugor, en i hantverkscentret i Pargas och en i Kimito. Till hantverkscentren kan man komma för att väva i en färdig ränning eller för att delta i en vävkurs då man lär sig alla arbetsskeden inom vävning.

År 2019 lades tyngdpunkten på utveckling av verksamheten för barn och unga. Föreningens Hallå-projekt, Hantverksbadet, hämtade ett nytt inslag till verksamheten. Barnen i åldern 2-6 år med sina vuxna följeslagare utgjorde en ny kundgrupp. Både planeringen och genomförandet av programmet i Hantverksbadet har varit lärorikt och givande även för personalen.

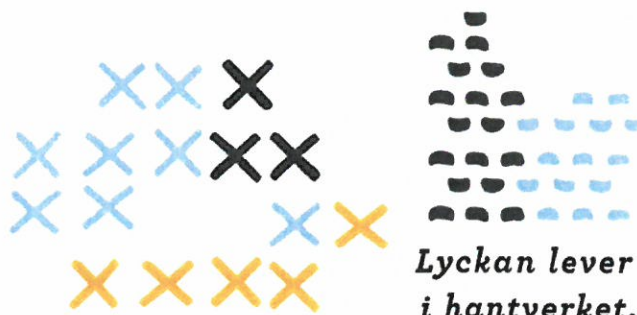
På våren hölls hantverksverkstäder för små barn i Folkhälsans daghem i Pargas och i Ankdammen i Åbo. I maj lyfte vi fram verksamheten för barn i evenemanget SkäriOpen i Pargas och i början av skolåret ordnade Åbolands hantverk sex verkstäder i lågstudier i samarbete med Kulturskolorna och Pargas Lions.

Efterfrågan av sommarkurser överraskade oss positivt. Som mål hade vi att förverkliga minst två sommarkurser för barn, men vi fick deltagare till alla fyra, som vi hade erbjudit. Två av kurserna hade vävning som tema.

Den positiva trenden fortsatte på hösten och vi kunde starta en ny grupp i hantverksskolan. I november firades Familjehuset Ankarets jubileumsår och då erbjöd föreningen en gratis reflexverkstad för barnfamiljer. Inför julen hade skolorna möjlighet att boka in sig till ljusstöping.

Även om föreningen främst fokuserade på utvecklingen av barnverksamheten hände det också mycket inom de andra delområdena. Kursverksamheten lockade många deltagare och det var livligt i vävstugorna. Föreningen ordnade även tre olika evenemang under 2019: stickningsevenemanget Knit 'n' Tag i maj, öppna ateljéer evenemanget Konstrundan i september och ljusfestivalen Lux Archipelago i november. Föreningen var även medarbetare i arrangemangen för SkäriOpen och Kärringkvällen. Evenemangen främjar hantverksnäringarna och de väcker allmänhetens intresse för hantverk och hantverksskunnandet.

Föreningens grunduppgift är att främja hantverksskunnande och hantverk som näring, men genom hantverk kan vi även främja människornas välfärd och verka för en hållbar utveckling i dess olika dimensioner.

2. VERKSAMHETENS UTGÅNGSPUNKT

Taito-organisationens målprogram är omfattande och förverkligas genom arbete i förbundet och dess medlemsföreningar. Fastän Åbolands hantverk är en liten förening, arbetar vi månsidigt och målmedvetet för att främja hantverkskultur och -näring i Åboland.

Taitoorganisationens strategi 2018–2021

VERKSAMHETENS MÅL / VISION

Välbefinnande, hantverksupplevelser och hantverksfärdigheter i olika skeden av livet.

VERKSAMHETSIDÉ

Främja hantverkskulturen som färdighet och näring.

VÄRDERINGAR SOM STYR VERKSAMHETEN

1. Kreativitet
2. Färdighet
3. Entreprenörskap
4. Hållbar utveckling

STRATEGISKA FOKUSOMRÅDEN 2018–2021

EN AKTÖR SOM ERBJUDER HANTVERKSUPPLEVELSER FÖR ALLA

Målsättning 2021

Att syssla med hantverk ger en känsla av välbefinnande och upprätthåller funktionsförmågan. Man erkänner att hantverk är en syssla som ökar välbefinnande. En viktig del är ofta också kulturen att dela med sig och den sociala biten.

Strategiska mål 2021

- Vi skapar nya mötesplatser och nya sätt att mötas i hantverkets tecken.
- Hos dem som har hantverk som hobby ökar vi medvetenheten om vilka möjligheter Taito-organisationen erbjuder.
- Vi stärker känslan av välbefinnande och upplevelser i all vår verksamhet.
- Vi får nya människor att delta i vår verksamhet.

EN AKTÖR SOM MÖJLIGGÖR LÄRANDETS GLÄDJE HOS INDIVIDER AV OLIKA ÅLDER

Målsättning 2021

Behovet av livslångt lärande kommer att accentueras i framtidens samhälle. Allt fler individer har behov av att uppdatera sitt kunnande i olika livsskeden. Det viktigaste är inte vad man lär sig utan vad man kan. Att öva och lära sig nya färdigheter erbjuder meningsfull sysselsättning och en känsla av delaktighet i olika livsskeden.

Strategiska mål 2021

- Vi förstärker vår roll inom grundläggande konstundervisning i hantverk samt som partner i småbarnspedagogik, grundläggande utbildning och yrkesutbildning.
- Vi utökar utbudet av målinriktad utbildning och möjligheten att införliva utbildningarna i olika studievägar.
- Vi skapar kurser som motsvarar kundernas olika inlärningsbehov samt förstärker upplevelsen av att lyckas och glädjen att lära sig.

EN MODIG UPPRÄTTHÅLLARE AV FINLÄNSKT HANTVERK OCH INTRODUCERARE AV NYA FENOMEN

Målsättning 2021

Hantverksfärdigheterna måste bevaras. Rötterna till nya innovationer finns i traditionella tekniker, material och arbetssätt. Vi måste respektera och värna om det gamla men med blicken modigt mot framtiden och nyskapandet. Att utveckla hantverket kan inte endast ligga på sådana personers axlar som har det som hobby.

Strategiska mål 2021

- Vi följer med aktuella fenomen och reagerar smidigt på dem genom att utveckla egna hantverks- och tjänsteprodukter.
- Vi producerar undersökningar och information om hantverkstrenderna. Vi är sakkunniga på hantverkstrender.
- Vi söker nya former av partnersamarbete och införlivar hantverket starkare i lifestyle-, inrednings- och turismfältet.
- Vi förstärker vår roll som främjare av levande hantverkskultur och traditioner.

FRÄMJARE OCH FÖRESPRÅKARE AV HANTVERKSENTREPRENÖRSKAP

Målsättning 2021

Hantverkandet har genom tiderna kopplats nära ihop med entreprenörskap. Modern teknologi och elektroniska handelsplatser öppnar nya möjligheter för hantverksentreprenörer. Dessutom möjliggör digitaliseringen hantverksentreprenörskap också i regioner där sysselsättningsmöjligheterna annars är svåra. Sysselsättningsverkningarna i hantverksbranschen är en viktig mätare.

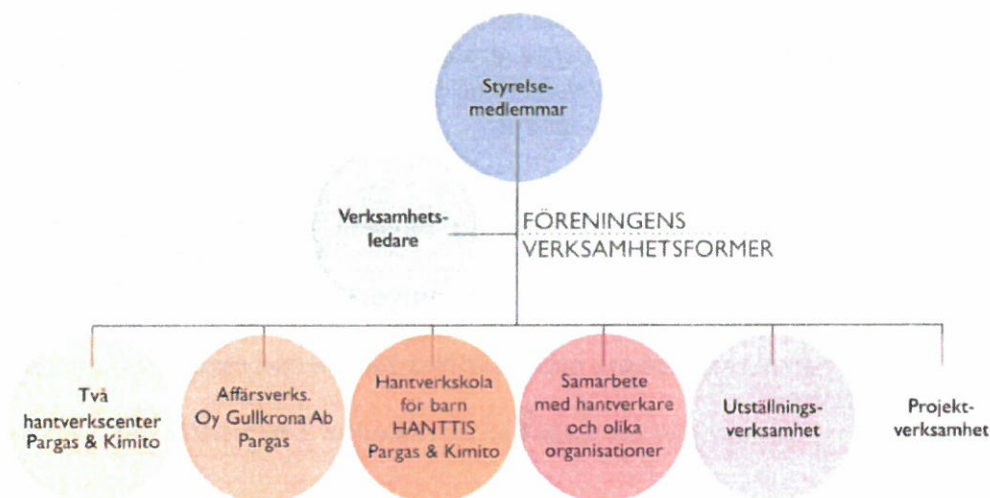
Strategiska mål 2021

- Vi stöder sysselsättningen av hantverksentreprenörer.
- Vi utvecklar intressanta former av partnersamarbete och försäljningskanaler för hantverksentreprenörer.
- Vi inverkar på beslutsfattandet i samhället till förmån för hantverksentreprenörskapet.

3. ORGANISATION

Taito-organisationen är en riksomfattande tvåspråkig expert- och rådgivningsorganisation inom hantverksbranschen. Organisationens vision och strategi förverkligas av medlemsföreningarna inom respektive förenings verksamhetsområde med hänsyn till områdets särprägel och föreningens ekonomiska förutsättningar. Åbolands hantverk är en av de minsta föreningarna i Taito-organisationen.

Åbolands hantverks verksamhetsområde är Pargas och Kimitoön. Föreningens fasta verksamhetspunkter ligger i Pargas och Kimito. I Åbo har vi fått använda Svenska Folkskolans Vänners utrymme för kursverksamhet. I Pargas finns föreningens kontor. Föreningens affärsverksamhet Oy Gullkrona Ab har en butik i Pargas centrum och sedan sommaren 2014 en sommarbod i Sattmark. Därtill säljer föreningen också material i hantverkscentren.

Åbolands hantverks rf:s schema över föreningens organisation/verksamhetsområden.

I schemat syns föreningens olika verksamhetsformer. Hantverkscentren utgör verksamhetens bas, liksom Gullkronabutiken som gagnar föreningens ideella verksamhet. Projektverksamhetens betydelse har ökat under de senaste strategiperioderna.

År 1962 grundade föreningen en egen butik, Gullkrona Oy Ab. Butikens uppgift är att förmedla finländskt hantverk. I sortimentet ingår ett stort antal åboländska produkter som inte hittas annanstans och som har en egen särprägel, typiska för vår skärgård. Dessa produkter kännetecknas av ett eget varumärke: GULLKRONA, HANDMADE, FINLAND.

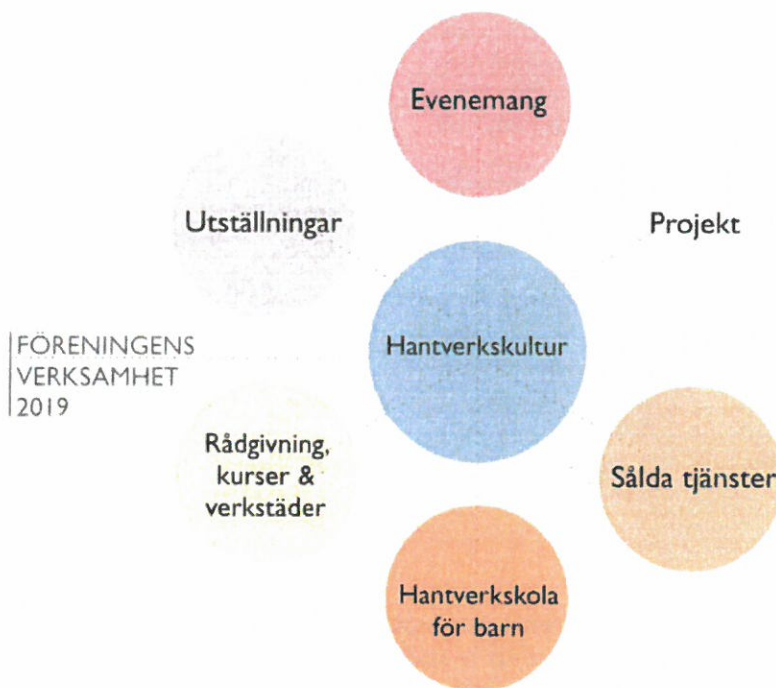
4. VERKSAMHETSOMRÅDEN

4.1. Taitokultur

Nyckeltal för Taitokultur

- utbildning: kundarbetsdagar (kad)
- grundläggande konstundervisning: kundarbetsdagar (kad)
- verkstäder: kundarbetsdagar (kad)
- sakkunnigtjänster: fakturering (i tusen euro)
- utställningar och mässor: besökarantal (personer)

Inom Hantverksskulturens verksamhetsområde hade Åbolands hantverk följande verksamhet år 2019:

4.1.1 Utställningar i Hantverkcentren

I Pargas ordnades hantverksskolans vårutställning i hantverkscntret på grund av att stadens utställningsutrymme inte längre stod till föreningens förfogande. Utställningen i våra egna utrymmen gav möjlighet till bättre kontakt med barnens föräldrar och förmyndare. Utställningen pågick 6-27.5.2019.

I början av utställningen delades intyg för avlagda studier samt två stipendier om 50 € ut. Det ena stipendiet donerades av LokalTapiola och det andra av Utvecklingsfonden för hantverk och konstindustri.

Rådgivaren bjöd in alla årskurs ettor och tvåor i Malmsskola och i Koivuhaan koulu till utställningen. Från Malmsskolan kom sex klasser på besök under 21-27.5.

Kimito hantverksskola höll sin utställning i Villa Lande 24.4.-15.5.2019. Utställningarna är ett bra sätt att lyfta fram den grundläggande konstundervisningen.

4.1.2 Evenemang

Datum	Evenemang	Arrangör	Ort
7.3.2019	Kärringkväll	Företagare i centrum / Åbolands hantverk, Gullkrona	Pargas
13.4.2019	Taito-dag; påskris	Åbolands hantverk	Pargas och Kimito
18.5.2019	Knit´n´Tag Turku	Åbolands hantverk	Åbo
25.5.2019	SkäriOpen	Pargas Stad, Köpmannaföreningen Åbo Underrättelser, Åbolands hantverk,	Pargas
7-8.6.2019	Pargasdagarna	Köpmannaföreningen	Pargas
7.9.2019	Konstens fredag	Åbolands hantverk	Finland
8-9.9.2019	Konstrundan	Åbolands hantverk	Finland
10.10.2019	Kärringkväll	Företagare i centrum / Åbolands hantverk, Gullkrona	Pargas
8-23.11.2019	Lux Archipelago	Åbolands hantverk	Pargas
23.11.2019	Gamla Malmens julmarknad, öppet hus	Invånarföreningen Gamla Malmen, Åbolands hantverk	Pargas

Knit ´n´ Tag

Knit ´n´ Tag är ett evenemang som ordnas vart annat år i Åbo. Evenemanget är populärt bland såväl allmänheten som deltagarna. Platsen vid Aura å är central och längs gatorna vid ån passerar hundratals människor i dygnet. Knit ´n´ Tag gick av stapeln 18 maj 2019.

Trettiosju träd vid Aura å dekorerades av olika organisationer, konstnärsgupper samt privatpersoner. Det finns några grupper som deltagit varje gång men det finns också alltid en stor skara som inte sedan tidigare är bekanta med stickgraffiti.

Vid ett träd höll vi makraméverkstad. Rådgivaren lockade förbipasserande personer att prova på tekniken. Ett tjugotal personer vågade stanna vid trädet för att knyta. För föreningens eget träd använde vi de virkade

snöflingor som medlemmarna hade tillverkat till vårt verk i Lux Archipelago år 2018.

Liksom alltid fick Knit 'n' Tag evenemanget en stor spridning på sociala medier, vilket gav positiv synlighet för Åbo stad och för hantverkskulturen under 18.5-2.6.2019.

Konstrundan

Konstrundan är ett riksomfattande evenemang där konstnärer, hantverkare och formgivare öppnar sina ateljéer och verkstäder för allmänheten. Årets runda ordnades under veckoslutet 7-8.9.2019 och det fanns totalt 186 besökspunkter från Kuopio i öst till Eckerö i väst och från Raseborg i syd till Enare i norr. De flesta besökspunkterna låg längs med kusten och på Åland, men rundan hade också deltagare i Raumo, Tammerfors, Tavastehus, S:t Michel och Lappland samt för första gången på Karlö utanför Uleåborg.

Som en del av Konstrundan ordnades det konstpedagogiska evenemanget **Konstens fredag** 6.9.2019. Under dagen ordnades verkstäder för barn och unga på flera orter, bl.a. i Helsingfors, Borgå, Ekenäs, Pargas och Mariehamn.

Ansökningstiden till Konstrundan 2019 var 21.1-22.2.2019. Det kom in 277 ansökningar, vilket är mera än under något tidigare år. Efter juryns bedömning tog styrgruppen ställning till några ansökningar och det slutliga antalet antagna ansökningar var 186 och refuserade 91.

Av de antagna representerade 127 deltagare visuell konst, 25 konsthantverk och hantverk samt 29 konstindustri och formgivning. 5 deltagare hade verksamhet som kunde definieras som flera än en kategori och rubricerades därmed som övrigt.

Besökarantalet blev lägre än i fjol. Då 95% av deltagarna meddelat sina besökarsiffror kunde vi konstatera att evenemanget lockade cirka 12 000 besökare. I medeltal hade varje besökspunkt därmed 63,1 besökare.

Konstens fredag 2019 förverkligades i samarbete med flera aktörer och programmet bestod av:

- Borgå Konstskola ordnade en äventyrlig och konstnärlig konstoriering i Borgå med konstbingo och olika experiment. I Artborg i Nickby, Sibbo höll Borgå Konstskola en Pop Up solrosverkstad. Totalt deltog ca 120 barn i evenemangen.
- Bildkonstnärerna Aino Keinänen och Tuomas Petelius hade en måleriverkstad för 16 lågstadielever i Kabelfabriken i Helsingfors. Barnen skulle klippa, rita och måla olika maträtter, som sedan monterades på ett stort runt papper. Detta "matbord" fick barnen med sig till skolan, där de ställde ut det.
- Textil- och ljudkonstnärerna Robin Brandt och Deepa Panchamia skulle ha tre verkstäder i ordlöst samskapande i Kronomagasinets i Ekenäs. Ingen skolklass deltog, så den första förverkligades inte. I de två öppna verkstäderna deltog 6 respektive 3 personer.
- Taitohantverksskolan i Pargas bjöd in andraklassisterna från Malms skola på hantverksverkstad. Eleverna gjorde bollar av lingarn som efter att det torkat träs på en ljusslinga. Klasserna får ljusslingan till skolan. Verkstäderna hölls av rådgivare Beatrice Bäcklund och 3 skolklasser deltog med totalt 43 barn och 6 vuxna.

- I Österbotten ordnades Konstens Fredag på två ställen; Malakta i Malax och Sara Sundqvist i Jakobstad. Malakta hade två dansworkshops åt Finska skolan i Malax för ca 15 elever med danspedagogen Viivi Sjöblom. Sara Sundqvist hade två grupper från Oxhamns högstadieskola i Jakobstad, totalt ca 44 elever och de gjorde en stortextiltavla tillsammans.
- Bild- och Formskolan i Mariehamn ordnade en guidad konstorientering över den offentliga konsten i Mariehamn. 14 personer, både barn och vuxna deltog. Konstnären Minna Öberg guidade gruppen genom stan och turen avslutades med saft och bulle. Turen fick gott betyg av samtliga deltagare.

I samarbete med Centret för Konstfrämjande och Helsingfors Artotek ordnades seminariet Konst för hemmet på Richardgatans bibliotek i Helsingfors 9.5. Seminariet var riktat till allmänheten och hade följande talare:

- Miisa Pulkkinen från formgivningsbranschens expertorganisation Ornamo berättade om hur man kan kombinera konsthantverk och konstverk med inredningen och andra föremål i hemmet.
- Sanna Isabell Berntsson från hemstylingföretaget Studio 36 berättade om vad man kan ta i beaktande då man inreder med konst och hur man kan använda olika föremål på oväntade sätt i inredning.
- Bildkonstnär Janne Laine presenterade sin konst samt boken Koti + Taide: Taidesisustamisen käsikirja (Hem + Konst: en handbok för konstinredning) som han medverkat i.
- Eeva Muona från Helsingfors Artotek berättade hur lätt det är att köpa hem konst. Evenemanget samlade 15 deltagare, vilket var betydligt färre än året innan. Tyvärr hittade inte den stora publiken till Richardgatans bibliotek, vilket delvis berodde på flertalet konst- och kulturevenemang i staden samma dag.

Utställning på Villa Lande 7–30.8

Som extra marknadsföring för Konstrundan och deltagarna i Kimito arrangerades en utställning på Villa Lande i augusti. För utställningen fanns ingen skild budget. Tiina Harjola och Teija Puranen deltog i utställningen och skötte både upphängning och nedtagning själva. Ett Facebookevenemang gjordes för utställningen och Kimito bibliotek hjälpte till med marknadsföringen. På konstens natt i Kimito, 16.8, hade Harjola och Puranen konstnärsträff i utställningen.

Konstrundan har en egen mera omfattande utvärderingsrapport.

Lux ARCHIPELAGO 8-22.11.2019

Åbolands hantverk har arrangerat ljusfestivalen Lux Archipelago två gånger, år 2017 och 2018. Målet med evenemanget är att involvera och engagera pargasborna att göra ljuskonstverk tillsammans under mörkaste november då staden är tyst och stilla. År 2019 var samhörigheten och gemenskap ännu mera i fokus. Privatpersoner, föreningar, företag och organisationer utmanades att delta i evenemanget.

För det förberedande arbetet och för arbetet under evenemanget budgeterades 160 h. Till projektkoordinatorns uppgifter hörde att dela information och locka med så många deltagare som möjligt samt att ordna evenemangets öppning. Tarja Suomi anställdes till projektkoordinator i början av september. Innan det hade Martina Lindqvist uppdaterat Lux:s hemsida luxarchipelago.fi och påbörjat marknadsföringen. Hon sammanställde en tydlig karta över alla ljusinstallationer när anmälningstiden hade gått ut. Kartan fanns både på nätet och som flyer. Evenemanget var synligt i olika lokala medier både före och under själva festivalen. Den största spridningen på sociala medier fick hantverksskolans verk "Drottning Medusa".

Foto: ÅU/Mikael Heinrichs. Taxistationen i Pargas

Några exempel på synlighet i media

- Pargas Kungörelse, 14.11.2019
- Yle Vega, 19.11.2019;
- Åbo Underrättelser 8.11.2019, <https://news.abounderrattelser.fi/tredje-lux-archipelago-invigdes-i-kvall-fragan-ar-om-taxichaufforerna-i-pargas-vagar-ta-paus-langre/>
- Yle nyheterna TV-nytt 20.11.2019 kl. 19:30

Målet var att minst 25 ljusverk belyser miljön i Pargas under tiden 8-22.11.2019, och målet uppfylldes. Till evenemanget anmäldes 27 ljusverk varav ett innehöll 11 olika verk av olika personer. Projektet beställde en ljusinstallation från arbetsgruppen "Abo is Lit"; Lauri Jeffrey, Jussi Ajanko, Sebastian Jäntti, Lauri Inkiläinen. Verket hette "Pargas Interplanetariska Taxistation" och det låg på taxistationens tak. Vid taxistationen ordnades också Lux's öppning 8.11 kl. 18:00. Tatu Kalliomäki framförde sin Nunchaku-show och tre av Musikinstitut Arkipelagos elever spelade trummor med lysande trumpinnar. Öppningen lyckades över förväntan och ca 150 personer deltog i evenemanget.

Flera frivilliga deltagare ordnade också ljusrelaterade evenemang under festivalen:

- 13.11 Metamorphosis vernissage i Grottan besöktes av 40 personer.
- 16.11 Artistiträff och öppet konstnårsresidens AARK i Korpo; Rochyne Delaney MC Nulty (UK) ja Chris Sheridan (US), 20 personer deltog.

- 21.11 Dog People go LUX / Hundhobbyföreningen Par-Haus ljusparad med hundar har blivit en tradition som inte bara lyser upp staden, utan också påminner människor om vikten av reflexer i mörkret, ca 80 deltagare.
- 22.11 Metamorphosis Ambient kväll i Grottan, ca 60 personer deltog.
- 14-24.11 Metamorphosis utställning i Grottan, ca 500 besökare.

Kvantitativa mål och resultat för hantverksskulturen:

Hantverksskulturr	2017 resultat	2018 resultat	2019 mål	2019 resultat
Besökarantal på egna utställningar	33042	24148	30000	25973

4.1.3 Hantverksskunnande

Grundundervisningen i konst

Hantverksskolan är en viktig del av verksamheten. Vi erbjuder grundläggande konstundervisning inom hantverk i enlighet med den allmänna läroplanen. Skolan har utrymmen vid hantverkscentren i Pargas och Kimito. I en liten skola kan undervisningen inte ordnas enligt årskurser utan gruppernas sammansättning varierar från år till år. Grupperna blir heterogena, vilket utgör en stor utmaning för läraren. I Pargas ordnas en svensk- och en finskspråkig grupp inom textila material samt en tvåspråkig grupp inom hårda material. Grupperna ger även möjlighet till språkbad.

I Kimito ordnas en tvåspråkig textilgrupp. Föreningen samarbetar med andra kulturaktörer som erbjuder grundläggande konstundervisning i Åboland.

Undervisningen finansieras med bidrag av Pargas stad, Kimitoöns kommun, finlands-svenska fonder samt med deltagaravgifter.

Sommarkurser för barn

I juni arrangerades sommarkurser för barn i både Pargas och i Kimito. Pargas hantverkscenter ordnade fyra kurser med olika teman: makramé, att brodera på foto och två vävkurser, den ena i juni och den andra i augusti. För första gången sedan sommarkurserna startat fick sommarkursen i Kimito inga anmälningar.

Sommarkurserna finansieras med bidrag från Svenska Kulturfonden och Föreningen Konstsamfundet samt med deltagaravgifter.

Kulturskolor

Föreningen samarbetar med andra kulturaktörer som erbjuder grundläggande konstundervisning i Åboland: Åbolands hantverk, Bildkonsskolan Pictura, Sydkustens landskapsförbund, Åbolands teaterskola, Musikinstitutet Arkipelag och Art-Dur Musik- och Bildkonstskola. Gruppen har en gemensam hemsida och Facebookprofil. De båda bär namnet Kulturskolor-Kulttuurikoulut. Via hemsidan styrs besökaren till organisationernas egna hemsidor.

Kulturskolor-gruppen träffades fyra gånger under 2019. Målet är att tillsammans utveckla och värna om den grundläggande konstundervisningen i Åboland.

I ÅBOLAND KULTURSKOLOR

Verkstäder för lågstadiet

Pargas Lions gav Kulturskolorna i Pargas ett bidrag för verkstäder för lågstadiebarn. Åbolands hantverk fick ta ansvar för elva grupper i Koivuhaka, Nilsby, Kirjala, Sunnanberg, Skräbböle och Malms skola. Barnen fick tillverka en nyckelring av Green Craft -filten.

I år utnyttjade Malms skola igen möjligheten att komma till Åbolands hantverk för att stöpa ljus. Tre grupper i årskurs två med 42 elever spenderade tre undervisningstimmar i doften av paraffin och stearin. De lärde sig att stöpa vackra och fina, raka kronljus.

Verkstäder för dagiselever

På våren sålde hantverksprogram till Folkhälsans daghem i Pargas och i Ankdammen i Åbo.

Under Familjehuset Ankarets jubileumsprogram i november deltog 21 personer från daghemmet i Nagu i en reflexverkstad.

Verkstäder för barnfamiljer

Inför påsken ordnades en påskrisverkstad för barnfamiljer i Pargas hantverkscenter. De deltagande barnen fick tillverka två påskris gratis och övriga kostade 0,50 € styck. Målet var att få nya personer in i huset, men det visade sig att största delen av de femton deltagarna kände oss från tidigare.

Hantverksbadet

Hantverksbadet ger såväl barn som vuxna en trygg och trevlig kontext där de får bekanta sig med nya människor som talar ett annat språk. Målet är att väcka intresset för det andra inhemska språket. Deltagarna lär sig ord och ramsor och får vänner över språkgränserna. Innehållet som utgår från hantverksvärlden väcker barnets kreativitet och skapar intresse också för kreativ verksamhet. I Hantverksbadet badar man inte bara i språket utan deltagarna doppar sig både i hantverksvärlden och tvåspråkiga Finland. I hantverksbadet finns två handledare, en finskspråkig och en svenskspråkig.

Under hösten 2018 inledde koordinatör Carmela Johansson planeringen av projektets tidtabell, målsättningar och kursinnehåll. Förutom Åbolands hantverk deltar också Österbottens hantverk, Nylands hantverk, Taito Etelä-Pohjanmaa, Taito Varsinais-Suomi, och Taito Keski-Suomi i projektet. Projektet höll ett möte för de Taito-föreningar som deltar i projektet i mitten av januari 2019. Då presenterades planerna för projektet och vi gick också igenom praktiska frågor. Planen är att samarbetsföreningarna börjar med sina hantverksbad hösten 2019. I januari grundades en stängd Facebook-grupp, där hantverksbadens ledare kan utbyta tankar och erfarenheter med varandra och ge varandra olika idéer.

De första grupperna började i början av år 2019 i Pargas. Hantverksbadet ordnas i två grupper: gruppen Taito Knattar - Taito Tenavat, som riktar sig till 4-6 åringar och gruppen Taito Krabater - Taito Taaperot, som riktar sig till 2-4 åringar. Barnen deltar i gruppen tillsammans med en vuxen. Under 2019 förverkligades fyra grupper i Pargas och en grupp i Kimito på Sagalunds museum. Muséet gav utrymme kostnadsfritt för verksamheten. Totalt deltog 57 personer varav 31 barn och 26 vuxna.

I maj hölls det en utbildningsdag för personalen i de deltagande föreningarna. I slutet av året började projektkoordinatorn planera ett webinarium.

Målet med projektet är att inom de deltagande föreningarna förverkliga minst fem grupper med 16 personer/termin. Då skulle vi nå ca 400 personer under åren 2019 och 2021. Åbolands hantverk överskred sitt mål, men i de övriga regionerna har verksamheten gått trögt framåt av olika orsaker. I Vasa och i Åbo hölls

Hantverksbad för en grupp. Projektkoordinatorn var den svenskspråkiga handledaren i gruppen och rådgivaren i Taito Varsinais-Suomi den finskspråkiga. Efter det första hantverksbadet beslöt Taito Varsinais-Suomi att dra sig ur projektet. De ansåg att verksamhetens förberedelser tar alltför mycket tid och att det därför inte går att få verksamheten lönsam. Vasas grupp samarbetade med Etelä-Pohjanmaa och Österbottens hantverk och i Jyväskylä hann Taito Keski-Suomi inte starta verksamheten. Allt som allt har vi nått 76 personer var av 42 barn och 34.

Hantverksbadet understöds av Svenska Kulturfondens strategiska program Hallå!

Rådgivning, kursverksamhet och materialförsäljning

Föreningen har två hantverkscenter: i Pargas på Klockarståget och i Kimito vid Vretavägen. Verksamheten vid hantverkscentren har en längre tid varit koncentrerad till vävning. Intresset för vävning har under de senaste åren ökat. Föreningen har en viktig uppgift i bevarandet och vidareförmedlingen av vävkunskapen, eftersom vävtekniken har en mindre roll än tidigare inom yrkesutbildningen.

Vi arbetar med att utveckla verksamheten vid hantverkscentren och göra den mera mångsidig, samtidigt som vi söker nya verksamhetsformer och kundgrupper.

Föreningens medlemmar och hantverkscentrens kunder uppskattar verksamheten, som även har en stor social och hälsofrämjande effekt.

Hur kurserna lockar deltagare varierar från år till år. Kurspalettens innehåll och marknadsföringens upplägg är avgörande. År 2019 ordnades 22 kurser, varav 17 i samarbete med Sivis och en i samarbete med Svenska Folkskolans Vänner. Vävkurserna använder största delen av den timresurs, som studiecentralen Sivis ger.

För första gången erbjöd vi en sommarkurs i vävning i Pargas. Endast tre personer anmälde sig till kursen, men det lönade sig att hålla den för den ordinarie rådgivaren kom tillbaka från sin studieledighet.

För att nå ett bra resultat bör man utgå från råmaterial av hög kvalitet. Detta är viktigt i vår verksamhet och dessutom något som vi vill förmedla till våra kunder.

Materialförsäljningen vid hantverkscentren sker via Gullkrona. Gullkrona förmedlar även handarbetspaket och olika arbetsbeskrivningar. Det här är ett sätt att sänka tröskeln till att börja handarbeta och på så sätt få kunskaperna och kunnandet att leva vidare.

Att tillvarata hantverkstekniker

Gruppen "att tillvarata hantverkstekniker" samlas i Svenska Folkskolans Vänner utrymmen i Åbo. Idén till verksamheten kom från styrelsemedlem Kristiina Juvas som också leder verksamheten. Eftersom verksamheten ordnas av en volontär och utrymmet är gratis uppbärs ingen deltagaravgift. År 2019 har gruppen, som har bestått av 6 personer, samlats nio gånger. Årets olika teman har varit: nålbindning, nätbindning, knyppling, broderi, återvinning och Dora Jung. Anne Paloheimo som samlar Dora Jungs textilier berättade genom sin samling om Jungs arbeten.

Mål för år 2019

- Fyra fullsatta grupper i hantverksskolan.
- Fyra sommargrupper.
- Två grupper i hantverkbadet.
- Att öka antalet kundarbetsdagar.

- Att locka flera deltagare till kurser med aktuella och intressanta teman.
- Att öka försäljningen av material och materialpaket.
- Att utveckla sommarkursverksamheten.
- Att utveckla program för kultur i dagis, kultur i skolan och kultur i vården.

Nyckeltal för Taitokultur

- utbildning: kundarbetsdagar (kad)
- grundläggande konstundervisning: kundarbetsdagar (kad)
- verkstäder: kundarbetsdagar (kad)
- sakkunnigtjänster: fakturering (i tusen euro)
- utställningar och mässor: besökarantal (personer)

Kvantitativa mål för hantverksskunnandet 2019:

Hantverksskunnande (kad=kundarbetsdagar)	2017 resultat, kad	2018 resultat, kad	2019 mål, kad	2019 resultat kad/h
Grundundervisning i konst	180	213	229	195/234
Kursverksamhet	252	250	300	315/278
Hantverksbadets kurser hos ÅH	0	0	14	47/26
Verkstäder/vävsstuga	1143	1155	1500	1560
Sålda tjänster (eur)	14139	14034	17000	15844

Utvärdering

År 2019 har varit ett bra år. Verksamheten har varit livlig och antalet kundarbetsdagar har stigit både inom kursverksamheten och i verkstäderna. Även hantverksbadet överskred sitt mål hos Åbolands hantverk.

Kundarbetsdagarna inom grundläggande konstundervisningen har sjunkit på grund av att de elever som gick i hantverksskolan i Kimito på våren slutade och vi inte kunde locka in nya elever till hösten. Den nya gruppen som startades i Pargas kunde inte ersätta de kundarbetsdagar som förlorades i Kimito eftersom en nybörjar grupp i Pargas har två veckotimmar istället för Kimitos tre.

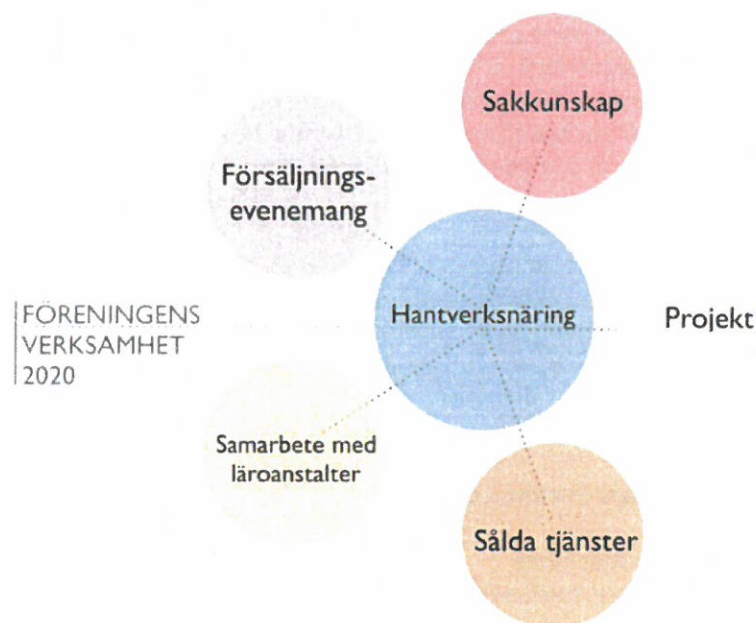
För år 2019 hade vi satt större mål för sålda tjänster och kunde nästa nå det.

Resultatet för utställningsverksamheten blev lite sämre än väntat. Vår utställningsverksamhet utgörs av olika evenemang på offentliga ställen. Det är svårt att veta hur många människor som på riktigt ser verken som finns i stadsbilden och hur många människor som påverkas av evenemanget. Resultatet inom utställningsverksamheten är såvida en uppskattning. Konstrundans besökare räknas utgående de uppgifter so de deltagande konstnärerna skickar in. Konstrundans totala besökarantal blev lite lägre år 2019, men evenemanget hade även färre besökspunkter på grund av en strängare bedömning.

4.2 Hantverksnäring

Förbundet och de föreningar inom Taito-organisationen som har en Taito-företagsrådgivare tar det största ansvaret för utvecklingen av näringstjänster till hantverksföretagare. Åbolands hantverk marknadsför Taito-företagsrådgivningens tjänster till hantverkare. Föreningen koncentrerar sitt eget arbete inom hantverksnäringen på att främja försäljningen av hantverksprodukter i Gullkrona och på olika evenemang samt på att göra hantverksprodukterna mera attraktiva och uppskattade genom utställningsverksamhet.

Inom Hantverksnäringens verksamhetsområde planerade Åbolands hantverk följande verksamhet för år 2019:

Tillverkning och försäljning av hantverk

GULLKRONA

Föreningens Gullkrona-butik är ett aktiebolag som ägs till 100% av Åbolands hantverk rf. Gullkrona ger bisyssla till några hantverkare som tillverkar Gullkronas egna produkter. Butikens huvudsakliga uppgift är att förmedla finländskt hantverk. Till butiken köps produkter in från över 186 företag varav 152 är hantverksföretag. Vi vill gärna sälja produkter av hantverkare från vårt eget verksamhetsområde, men produktionen hos åboländska hantverkare kan inte täcka hela efterfrågan av olika bruks- och gåvoföremål, och därför säljs även produkter av hantverkare utanför verksamhetsområdet i butiken.

Gullkrona har två butiker: en i Pargas centrum på Strandvägen 16 B och sedan 2014 en sommarsäsongsbod i Sattmark. Gullkrona öppnade en nätbutik i slutet av sommaren 2010 som uppdaterades år 2016 och utvecklingsarbetet har fortsatt. År 2019 har Gullkrona satsat på marknadsföring på nätet och så småningom kan vi se en ökning i försäljningen, men omsättningen i nätbutiken är ännu för liten i proportion till kostnaderna. Fortfarande

är nätbutikens uppgift mera att vara ett skyltfönster utåt än ett försäljningsställe fast omsättningen där har vuxit med 31% från 2018.

De senaste åren har varit utmanande. Marknaden har förändrats: de ekologiska värdena har blivit starkare och efterfrågan på varor mindre. Gullkrona samarbetar aktivt med köpmännen i Pargas och Pargas stads näringslivstjänster för att förbättra Pargas dragningskraft.

Försäljningsevenemang

SkäriOpen

I samarbete med köpmannaföreningen och Pargas stad har Åbolands hantverk arrangerat evenemanget SkäriOpen redan tre år. Evenemanget öppnade sommarsäsongen i skärgårdsstaden Pargas 25.5.2019. Lokala företag, föreningar, matproducenter och hantverkare medverkade. Åbolands hantverk och Gullkrona hade ett eget stort försäljningsstånd. Åbolands hantverk marknadsförde sin verksamhet och medlemskap i föreningen. För barnen ordnades en pysselverkstad och de minsta hade möjlighet att fiska hantverksbadets fiskar. Det var även möjligt att prova på vävning. Fyra styrelsemedlemmar hjälpte till med föreningens arrangemang. Årets evenemang led av rusligt väder.

Föreningen deltog i arrangemangen för flera evenemang i Pargas centrum under året bl.a. Pargas dagarna i juni, Kärringkvällen i mars och oktober samt julgatans öppning i november på Malmen. Till kärringkvällen bjuder vi alltid in en företagare. I mars presenterade hantverkare Saara Harilahti sina produkter och Johanna Haltia sålde Putinkis pappersprodukter i oktober.

Sakkunskap inom hantverksnäring

Företagstjänster - hantverkare

Föreningen står till tjänst med sakkunskap till regionens hantverkare, t.ex. i form av handledning i prissättning av varor, produktutveckling och marknadsföring. I Gullkronabutikens intresse ligger att hitta nya produkter, vilket är ett resultat av samarbetet mellan hantverkaren, butiken och kunden. Det är en form av företagstjänst som inte går att fakturera för, utan vars kostnader Gullkronas försäljning bör täcka.

Ålands slöjd och konsthantverk ordnade kurser för regionens hantverkare år 2019. Den 25 april fick verksamhetsledare Eliisa Riikonen resa till Mariehamn och dela med sig av sin kunskap om samarbete med återförsäljare till åländska hantverkare.

Samarbete med läroanstalter och övriga organisationer

Föreningen kan erbjuda en mångsidig praktikplats eller möjlighet till inlärnin g i arbetet för studerande vid andra stadiets yrkesutbildningar och yrkeshögskolor. Innehållet i den studerandes studier på en arbetsplats kan planeras individuellt för att anpassas till den studerandes studier.

I föreningen finns två utbildade arbetsplatshandledare. Utvecklandet av både andra stadiets yrkesprov och fristående yrkesexamina kommer att vara beroende av arbetsplatsernas insatser och i detta arbete deltar föreningen gärna. Genom att påverka yrkesutbildningen kan föreningen främja både hantverkskunnande och -företagande.

Föreningen har goda kontakter med Yrkesinstitutet Axxell, Yrkeshögskolan Novia och Loimaan Ammatti- ja Aikuisopisto. Vi vill erbjuda de studerande inlärningsmöjligheter även i form av olika projekt och slutarbeten.

År 2019 hade vi inga praktikanter eller praoelever.

Nyckeltal för hantverksnäringen

- utbildning: kundarbetsdagar (kad)
- sakkunnigtjänster: fakturering (i tusen euro)
- produktköp av hantverksföretagare (i tusen euro)
- mässor och utställningar: företagsspecifika arbetsdagar (kad)

Kvantitativa mål och resultat för hantverksnäringen 2019

Hantverksnäring /	2017 resultat	2018 resultat	2019 resultat
Inköp av hantverksprodukter och material, GK (eur)	40568	44681	55763
Inköp av material, ÅH	3780	6826	9699
Utbildning (kad)	7	0	9
Sålda tjänster (tusen eur)	0,2	0	0

Utvärdering

Gullkrona har gått med förlust tre år efter varandra, men tack vare att butiken flyttade och utrymmeskostnaderna därmed blev lägre förväntades bolaget göra ett överskott år 2019. Även om försäljningen steg en aning gjorde Gullkrona ett underskott på -6137,66 €. Orsaker till förlusten är en ökning i inköpen, sämre täckningsbidrag, högre personal-kostnader och högre kostnader för penningrörelsen.

5. ÖVRIG VERKSAMHET

5.1 Utbildning

Styrelsen och verksamhetsledaren ser gärna att arbetstagarna följer med sin tid och går kurser och utbildningar inom sitt ansvarsområde. Med hjälp av utbildning kan vi förbättra vår verksamhet, få nya idéer och ge våra kunder bättre service. Vi ser fortbildningen som en möjlighet att förbättra arbetstagarnas motivation. Deltagandet i olika utbildningar avgörs under året.

År 2019 deltog personalen i följande utbildningar:

- 30-31.1.2019 Toiminnanjohtajien talvipäivät, Eliisa Riikonen
- 25.3.2019 Luotsi II, Oppilaslähtöisen pedagogiikan kehittäminen (på nätet), Eliisa Riikonen

21.5.2019	Taitojärjestön palvelumuotoilun ja neuvonnan koulutuspäivä, Eliisa Riikonen
22.5.2019	Taitojärjestön palvelumuotoilun ja neuvonnan koulutuspäivä, Beatrice Bäcklund
16.8.2019	Taitojärjestön tuftauskurssi, Beatrice Bäcklund
24.10.2019	Some del 2, Webbsidor och -texter, Martina Lindqvist
31.10.2019	Some del 3, Foto och video, Eliisa Riikonen
14.11.2019	Some del 4, Strategi och plan, Martina Lindberg

5.2 Information

Föreningen har informerat lokala och riksomfattande tidningar och andra medier om olika händelser under året. På föreningens hemsidor finns aktuell information om verksamheten. Sociala medier är en viktig informationskanal. Föreningen, Konstrundan, Knit 'n' Tag, Lux Archipelago och Gullkrona har egna Facebook- och Instagram sidor.

	Följare på Facebook		Instagram
- Åbolands hantverk	919	(757)	542
- Gullkrona	1 706	(1 153)	400
- Konstrundan	3 850	(3 561)	1 050
- Knit 'n' Tag Turku	831	(747)	439
- Lux Archipelago	367		393

I Pargas stads infoblad NYTT informerar föreningen med en återkommande inforuta om hantverkscentrets verksamhet. Infobladet distribueras till alla hushåll i Pargas stad åtta gånger per år. Olika anslagstavlor i staden används aktivt för marknadsföring. I Gullkronas skyltfönster finns en elektronisk infotavla. På den informeras om Åbolands hantverks verksamhet samt görs reklam på hantverksprodukter som finns till salu hos Gullkrona. Utomstående har möjlighet att köpa reklamplats på skärmen.

Rådgivaren i Pargas önskade olika grupper välkomna på besök till hantverkcentret. I augusti kom 12 förskoleelever från Folkhälsans Banttis på besök, i september bekantade 20 elever i årskurs 5 från Malmskolans sig med hantverkcentrets verksamhet och i november kom 10 personer från Brinkas Marthor till rådgivaren för att få veta mera om verksamheten i hantverkcentret.

5.3 Sakkunskap

Föreningen besitter sakkunskap inom hantverk, hantverksföretagsamhet och utbildning. Vi delar gärna med oss av vår kunskap så att den kommer andra instanser och aktörer till godo. År 2019 köptes våra tjänster av Pargas stad och Saaristo Hotelli Vaihela, Ålands slöjd och konsthantverk rf, Folkhälsans daghem och Oy Ankdammen Ab samt privata personer.

Som yrkeslärare har verksamhetsledaren goda kontakter till många läroanstalter inom kulturutbildningen. Verksamhetsledaren är medlem i Novidas delegation.

6. 6 ADMINISTRATION OCH EKONOMI

6.1 Möten

Föreningens beslutande organ är föreningsmötet. Ordinarie föreningsmöten hålls två gånger under året. Vår- och höstmötena är öppna för alla medlemmar. Vårmötet hölls den 28 mars i Kimito och höstmötet den 11 december i Pargas. Föreningens styrelse samlades till möte fyra gånger. Styrelsen består av en ordförande, fyra ordinarie medlemmar och en suppleant. Styrelsen utses för två år så att hälften av ordinarie medlemmar avgår årligen. Suppleanten väljs varje år.

6.2 Medlemmar

Föreningens medlemmar består av både privatpersoner, företagare och föreningar. Antalet medlemmar i föreningen är 177, men de aktiva medlemmarna få. Två är organisationsmedlemmar och 175 personmedlemmar. Medlemmarnas medelålder är hög och medlemsantalet har haft trenden att sjunka årligen även om vi har fått med nya medlemmar. År 2019 gav Taito-organisationen en uppgift till alla Taitoföreningarna att rekrytera nya medlemmar. Om möjligheten att bli medlem har mer aktivt informerats i samband med föreningens verksamhet bl.a. under olika evenemang och på kurser. Hos Åbolands hantverk steg medlemsantalet med 13% under året.

Medlemsavgiften år 2019 var 20 € för privatpersoner, 200 € för ständigt medlemskap och årsavgiften för organisationer var 30 €. Medlemmarna fick tre medlemsbrev år 2019 och de informerades om aktuella ärenden via epost och Facebook.

6.3 Personal och ledning

Föreningens personal består av en heltidsanställd verksamhetsledare, två deltidsanställda rådgivare vid hantverkscentren och en projektanställd samt timanställda och timlärare. Konstrundan har dessutom timanställda i regionerna. För Lux Archipelago och Knit ´n´ Tag har en projektkoordinator anställts med en liten timresurs. Oy Gullkrona Ab har två deltidsanställda och säsongarbetare enligt behov.

Åbolands hantverk rf, personal och verksamhetsplatser 2019

Kontor

Strandvägen 16 B, 21600 PARGAS

Eliisa Riikonen, verksamhetsledare 1.8.2005 – , (anställd av föreningen fr.o.m. 1.4.2005).

Pargas

Klockarståget 5 och 8, 21600 PARGAS

Auri Norrman, ansvarig rådgivare 17.3.2014 – 4.8.2019, studieledig 1.9.2018 – 30.6.2019.

Auri Norrman, timlärare i hantverksskolan 1.9 – 31.12.2019

Beatrice Bäcklund, vikarierande rådgivare 15.8.2018 – 30.6.2019, ansvarig rådgivare fr.o.m. 1.8.2019

Erna Elo, rådgivarens vikarie vid behov

Martina Lindqvist, timanställd för marknadsföring

Carmela Johansson, projektkoordinator Hantverksbadet 1.11.2018 – 31.8.2019

Tarja-Suomi, projektkoordinator för Lux Archipelago och Knit ´n´ Tag på timbasis.

Arvode:

Anne Paloheimo, kurslärare

Mia Eklund, kurslärare

Sari Väisänen, kurslärare i Hantverkbadet

Kimito hantverkscenter

Vretavägen 40, 25700 KIMITO

Liisa Wallenius, ansvarig rådgivare, 1.6.1981 – 31.5.2008

Fr.o.m. 25.8.2008 har hon varit anställd som timlärare/-rådgivare årligen för varje termin.

Konstrundan

Julia Nyman, projektledare 1.10.2015 - 30.8.2019

Martina Lindberg, projektledare 5.9.2019 –

Konstrundan 2019:

Timanställda

Leena Stolzmann, regionansvarig Östra Nyland 1.1.2009 –

Christa Friberg, regionansvarig Österbotten

Cecilia Hackzell-Ibrahim, regionansvarig Helsingfors

Jani Purhonen, regionansvarig Västra Nyland fr.o.m. 5.12.2019

Emilia Augustsson

Eliisa Riikonen

Arvode:

Robin Brandt

Aino Keinänen

Tuomas Petelius

Gullkrona Ab Oy, personal

Pargas Gullkrona

Strandvägen 16, 21600 PARGAS

Sonja Dragon, expedient/ansvarig för butiken 9.2.2011 – (mammaledig och vårdledig år 1.6.2017 – 30.8.2020)

Martina Lindqvist, timanställd, 1.6.2014 – , moderskapsvikarie för Dragon 1.6.2017 –

Julia Nyman, timanställd vid behov

Sara Nyman, timanställd vid behov

Viiwi Lehtoranta, Timanställd vid behov

Eliisa Riikonen, timanställd vid behov

Martina Lindberg, timanställd vid behov

Sattmark Gullkrona

Alexandra Anckar, sommarvikarie

Martina Lindqvist, timanställd vid behov

Eliisa Riikonen, timanställd vid behov

Väware:

Maria Sundman

Erna Elo

Styrelsen bestod av ordförande och fyra ordinarie medlemmar och en suppleant.

Ordförande

Pia Relanto, Åbo

Viceordförande

Kristiina Juvas, Pargas

Ordinarie medlemmar

Mia Eklund, Kimitoön
Mariella Kronström, Pargas
Catina Stelander, Pargas

Suppleant

Sari Väisänen, Kimitoön

På höstmötet den 11 december valdes styrelsen för år 2020:

Ordförande   Catina Stelander, Pargas

Ordinarie medlemmar

Kristiina Juvas, Pargas
Sari Väisänen, Kimitoön
Mariella Kronström, Pargas
Anne Järvinen, Pargas

Suppleant

Fredrika Henriksson, Kimitoön

6.4 Ekonomi

Föreningens egna intäkter består av medlemsavgifter och intäkter för verksamheten. Avgörande för föreningens existens och fortsatta utveckling är ekonomiska bidrag från stat och kommuner samt bidrag från Svenska kulturfonden och Föreningen Konstsamfundet samt andra fonder och organisationer.

Föreningens egna intäkter bör öka, men en allmännyttig förening klarar sig inte helt utan bidrag.

